

FUTURES4FOOD

Maatschappelijke actoren van voedselsystemen verbinden met toekomstbeelden door het ontwerpen van effectieve transitiewegen

DUUR
 15/12/2020-15/03/2025

BUDGET
 1.140.806 €

PROJECT BESCHRIJVING

De Europese Green Deal wil de transitie naar een klimaatneutraal continent tegen 2050 versnellen. Dit is één van de grootste uitdagingen voor de maatschappij en de overheid, omdat het een verandering vereist van vele mechanismen die de laatste 50 jaar werden ingesteld. Voedselproductie en -consumptie spelen een essentiële rol in deze transitie. Daarom staat het agrovoedingssysteem voor de uitdaging om haar milieu- en klimaatdruk te verminderen en tegelijkertijd gezond voedsel te produceren van hoge kwaliteit en toegankelijk voor iedereen.

Duurzame voeding is een transversaal en belangrijk onderwerp voor de federale overheid in België, omdat beleid met betrekking tot economische, wettelijke, milieu-, sociale en gezondheidskwesties gealigneerd dient te worden op federaal en regionale niveaus. Twee belangrijke duurzaamheids-uitdagingen betreffen de graansector en de proteïneshift in het menselijk dieet. De graansector dient de impact op milieu, energieverbruik, water, bodemerosie, pesticidegebruik te verminderen, waarbij een visie dient ontwikkeld worden die verder gaat dan de graansector alleen. Een verschuiving in het menselijk dieet naar meer niet-dierlijke bronnen vereist een verregaande transitie. Deze uitdagingen kunnen niet aangepakt worden met een top-down aanpak, maar vereisen de betrokkenheid van de overheid, bedrijven, universiteiten en de maatschappij als geheel.

FUTURES4FOOD heeft als doel een methode te ontwikkelen en te testen op basis van het "Designing Feasible Futures Framework for the co-creation of sustainable and resilient futures" gericht op de effectieve implementatie van toekomstvisies in de graansector en de proteïnestrategie in België.

Er zijn vier onderzoeksdoelstellingen:

- (1) Het samen met stakeholders ontwikkelen en testen van een robuuste methodologie.
- (2) Het ontwikkelen van trainingsmodules om leergemeenschappen in het Belgisch agrovoedingssysteem te ondersteunen in het co-creëren van inclusieve en uitvoerbare transitieroutekaarten met en voor de graan- en proteïneectoren.
- (3) Het uitbreiden van het netwerkkapitaal door het creëren van leergemeenschappen en allianties met als doel het realiseren van een meer duurzame graansector en
- (4) de transitie van de proteïnesector naar het verbruik van minder dierlijke proteïne.

FUTURES4FOOD is gebaseerd op de principes van transdisciplinair onderzoek waarbij epistemologische aanpakken worden gecombineerd met kwalitatieve en kwantitatieve methodes waarbij de problematiek worden geframed, de complexiteit worden bestudeerd en toekomstvisies worden ontwikkeld op een co-creatieve manier met stakeholders.

Het Instituut voor de Toekomst van de KU Leuven ontwikkelde een "Designing Feasible Futures Framework" met vier soorten activiteiten georganiseerd als modules (1) **Framing**: Het probleem wordt geformuleerd en de doelstellingen worden expliciet gemaakt. (2) **Complexiteit**: Verdiepen van het begrip van het systeem met betrekking tot het probleem aan de hand van complexiteitsdenken. (3) **Multilevel**: Identificatie, het in kaart brengen van complexe interacties en het betrekken van stakeholders en disciplines die nodig zijn om te voldoen aan de maatschappelijke vereisten met wetenschappelijke ondersteuning. (4) **Toekomstvisies**: Stakeholders co-creëren een toekomstvisie gebaseerd op kwalitatieve en kwantitatieve aanpakken waarbij mogelijke scenario's en routekaarten worden ontworpen die inzichten leveren in acties met het oog op het bereiken van maatschappelijke doelstellingen. Deze activiteiten gebeuren min of meer sequentieel en worden geïtereerd met steeds bredere leergemeenschappen.

FUTURES4FOOD

FUTURES4FOOD heeft als doel om toekomstscenario's en transitiepaden te ontwikkelen om de Belgische graan- en proteïnesectoren meer duurzaam te maken. Op die manier draagt het onderzoek bij tot de implementatie van een holistische voedselbeleid op regionaal, federaal en Europees niveau. FUTURES4FOOD wil belangrijke stakeholders en actoren ondersteunen bij het ontwikkelen van vaardigheden om de complexiteit van het voedselsysteem aan te pakken. Ondernemers, actoren van de civiele maatschappij en beleidsmakers dienen mee ren meer transitievaardigheden op te nemen in hun strategische toolbox.

De transdisciplinaire methodologie helpt actoren om hun strategische logica uit te breiden door hen op een iteratieve manier te gidsen in het framen van gedeelde uitdagingen, het zoeken naar hefboomen met behulp van complexiteitsanalyse, en het samen ontwerpen van nieuwe waardecreatieopportunities. Het nieuwe van de aanpak heeft ook te maken met het oprichten van autonome en op zichzelf staande leergemeenschappen gericht op het duurzamer maken van de Belgische graan- en proteïnesectoren.

Vermits FUTURES4FOOD gericht is op het ontwikkelen van kennis samen met alle betrokken stakeholders, is de eerste valorisatie doelstelling vanzelfsprekend: het samen ontwikkelen van systemische, inclusieve routekaarten (inclusief het afbakenen van nieuwe waardeketens en -netwerken en transitiepaden) die tijdens het volgende decennium alle betrokken stakeholders wil inspireren en tot gids dienen.

We zullen een set van publicaties ontwikkelen (methodologische nota's en domein-specifiek nota's) die we actief zullen promoten naar de wetenschappelijke gemeenschap toe (conferentie en tijdschriften) en naar praktijkmensen en beleidsmakers toe. Parallel zullen we een trainingsprogramma ontwikkelen om alle deelnemers toe te laten de gebruikte methodes te bemeesteren.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Anne-Mieke Vandamme
KU Leuven
Department of Microbiology, Immunology and
Transplantation, Laboratory of Clinical and
Epidemiological Virology (Rega Institute)
Institute for the Future
annemie.vandamme@kuleuven.be

Partners

Philippe Baret
UCLouvain
Earth and Life Institute (SYTRA)
philippe.baret@uclouvain.be

Erik Mathijs
KU LEUVEN
Sustainable Food Economies Research Group (SFERE)
erik.mathijs@kuleuven.be

Bart van Looy
FLANDERS BUSINESS SCHOOL
bart.vanlooy@kuleuven.be

LINKS

<https://rega.kuleuven.be/if/f4f>